بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

دستور العمل اجرایی سامانه

رفع تعهدات ارزی وارد کنندگان

اداره سیاستها و مقررات ارزی

خرداد ۱۳۹۸

مقدمه: با عنایت به اهمیت صیانت از منابع ارزی کشور و در اجرای بند یک مصوبه یک هزار و دویست و شصت و هفتمین جلسه شورای پول و اعتبار، ضمن تأکید بر رعایت مقررات ارزی، ضوابط تکمیلی چگونگی اقدام در موارد عدم ایفای تعهدات ارزی بشرح ذیل ابلاغ می‌گردد :

ماده ۱) تعاریف

عبارتهای مورد استفاده در این دستور العمل در معانی مشروح ذیل به کار می‌روند:

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

بانک/بانک عامل:کلیه بانک‌های عامل و موسسات اعتباری.

مقررات ارزی: مجموعه مقررات ارزی بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها، نامه‌های عمومی ارزی صادره توسط بانک مرکزی.

سامانه رفع تعهدات ارزی: سامانه ای که تحت عنوان "سامانه رفع تعهد ارزی" در پرتال ارزی بانک مرکزی و به منظور رسیدگی به تعهدات ارزی ناشی از واردات کالا و خدمات، ایجاد گردیده است.

واردکننده: متقاضی ورود کالا یا خدمات به کشور که نسبت به انجام ثبت سفارش نزد وزارت صنعت، معدن و تجارت و یا ثبت خدمت و متعاقباً تامین و پرداخت ارز برای وی اقدام شده است.

تعهدات: تعهدات ارزی وارد کننده به واردات کالا و خدمات.

تعهدات ارزی ایفا نشده: تعهدات ارزی که طی مهلت های مقرر در چارچوب مجموعه مقررات ارزی و نامه های عمومی صادره، ایفا نشده باشند.

کمیته: کمیته موارد خاص تعهدات ارزی که وفق بند ۷ از مصوبه مورد اشاره شورای محترم پول و اعتبار متشکل از نمایندگان بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارائی(گمرک ج.ا.ا)، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران و یکی از وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهاد کشاورزی (حسب مورد) با ریاست بانک مرکزی تشکیل خواهد شد.

خدمات بانکی: منظور از خدمات بانکی در این دستورالعمل خدمات به شرح ذیل است:

۱- گشایش اعتبار اسنادی ارزی و ریالی

۲- ثبت برات اسنادی

۳- انجام حواله ارزی

۴- صدور انواع ضمانتنامه ارزی و ریالی

۵- اعطای تسهیلات ارزی و ریالی

ماده۲) دسترسی بانک عامل به اطلاعات تعهدات ارزی واردکنندگان در کلیه بانکهای عامل بر اساس شماره کارت بازرگانی و یا شناسه ملی آنها از طریق سامانه رفع تعهد ارزی برقرار می‌گردد.

ماده۳) بانک عامل مکلف است قبل از ارائه خدمات بانکی وضعیت تعهدات ایفا نشده وارد کننده را به عنوان یکی از شاخصهای اعتبار سنجی در بررسی صلاحیت اعتباری وی مدنظر قرار داده و ضمن اخذ گزارش سامانه، درکنار سایر شاخص های مرتبط، در اعتبار سنجی واردکننده، مستندات مربوطه را در پرونده اعتباری واردکننده نگهداری نماید.

ماده۴) بانک عامل مکلف است در صورت فزونی درصد تعهدات ارزی ایفاء نشده واردکننده (اعم از شخص حقیقی یا حقوقی) از ۳۰ درصد، از ارائه خدمات بانکی اجتناب نماید. بدیهی است در صورت پیگیری موضوع توسط وارد کننده و ایفاء تعهدات ارزی و کاهش آن به کمتر از حدنصاب مذکور، ارائه خدمات بانکی با رعایت مقررات مربوطه امکان پذیر بوده و در این موارد لازم است نسخه ای از گزارش سامانه، حاکی از کاهش درصد تعهدات ایفاء نشده به کمتر از حدنصاب مذکور، در سوابق نگهداری شود. بانک مرکزی از تایید گواهی های ثبت آماری واردکننده دارای تعهدات ارزی ایفاءنشده بالاتر از حدنصاب مورد اشاره خودداری می‌نماید.

تبصره: بانک عامل مکلف است نسبت به پیگیری رفع تعهد ارزی واردکنندگان، فارغ از حدنصاب اشاره شده، وفق مقررات جاری و نامه های عمومی مربوطه برای کلیه تعهدات ارزی ایفا نشده اقدام نماید و لذا ایفای کامل تعهدات وارد کننده صرف نظر از درصد اعلام شده الزامی بوده و اعمال محدودیت مرتبط با حدنصاب مزبور صرفاً بابت ارائه خدمات بانکی جدید است.

ماده۵) تعهدات ارزی ایفاء نشده بانک عامل به عنوان یکی از شاخص‌های ارزیابی عملکرد بانک مدنظر قرار گرفته و درصورت بالا بودن میزان تعهدات ارزی ایفا نشده در بانک، اقدامات لازم به شرح ذیل به عمل خواهد آمد:

۱- تذکر کتبی به بانک عامل.

۲- در صورتیکه پس از گذشت (۲) ماه از تاریخ تذکر کتبی، بانک عامل نسبت به کاهش تعهدات ایفاء نشده خود اقدام ننماید، بانک مرکزی از تائید گواهی های ثبت آماری بانک عامل بابت حواله های ارزی اجتناب می‌نماید.

۳- در صورتیکه بانک عامل پس از گذشت (۴) ماه از تاریخ تذکر کتبی نسبت به کاهش تعهدات ایفاء نشده اقدام ننماید، بانک مرکزی از تائید کلیه گواهی های ثبت آماری بانک عامل بابت سایر روشهای پرداخت (اعتباراسنادی/ وصولی (برات) اسنادی) نیز اجتناب خواهد نمود.

۴- در صورتیکه بانک عامل پس از گذشت (۶) ماه از تاریخ تذکر کتبی نسبت به کاهش میزان تعهدات ایفاء نشده اقدام ننماید، مراتب جهت اقدام مقتضی به هیأت انتظامی بانکها گزارش می‌گردد.

ماده۶) چنانچه علت یا علل عدم رفع تعهد ارزی وارد کننده (تولید کننده، مجریان پروژه ها، طرح های عمرانی و . . .) قصور و کوتاهی وی در ایفای تعهد نبوده باشد ، بانک عامل مجاز خواهد بود پس از تائید و تصویب موضوع در هیأت مدیره خود نسبت به انعکاس موضوع به بانک مرکزی جهت طرح و اتخاذ تصمیم در کمیته اقدام نماید.تصمیمات کمیته لازم الاجرا می باشد.

این دستورالعمل در شش ماده تنظیم و در تاریخ ۱۳۹۸/۳/۲۸ به تصویب هیأت عامل بانک مرکزی رسید.